

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 33. Zettortdeenâ 13tâ August 1836.

J a u n a s i n n a.

Prufschu semmê, Boizenburg'es fahdschâ, taggad dshwo II gaddu wezs nabbaga semneeka behls, kas neredfigns peedsunnis un fuhdsahs pah'r stipru degschanu wehderâ un rihklê. Diwi libds trihs spanni uhdens par deenu knappi eefpehj winna flahpes dseffinaht. Winnam weenalga, fo winsch dabbohn dsert, kad tikkai flapisch irr. Tâ winsch sawâ desmitâ gaddâ kahdu reis isdsehre blaschki brandwihna, zittâ reisê atkal krukhu trahna, bes ka winnam kas buhtu kaitesjê. Zittadi winnam gaisch prahts un luste us musiki un us dseedafchanu. B.

No Papagaijeem.

Papagais irr putnis, kas mahzahs lehti runnaht, wissuwairak ar behrna balsi. Kahds wezs matrohsis (kugga-puifis) bija weenu papagaiju no Gwineas libds nehmis us Girohpu, un winnu us zetta ismahzija runnaht. Papagais peenehme sawa kunga ahtru un rupju wallodu, un scho tik ilgi paturreja, kamehr zitta kunga rohtâs nahze. Schê winsch arri sahke sawa taggadeja kunga skannaku balsi mahzitees, bet al-lasch wehl sawa pirmeja kunga balsi uskehre.

Kad putnis jauns winsch lehtaki mahzahs runnaht, un winna skaidra walloda daschureis apbrihnojama.

Kahds Kattolu mahzitais weenreis schahdu putni pirke, kas wissus Kattolu pah'tarus bes misseschanas pratte isskaitiht. Zits atkal matrohscheem us kugga pah'tarus preekschâ skaitija.

Kahdam Usaru wirsneekam bija schahds putnis, kas daschureis no lohga kur schis karrajahs, to wahrdu „Usar“, kad kahds garram gabje, isfauze, tâ kâ schis dohmaja, winnu paschu sauzoht.

Zits papagais smejhahs ikreis kad winnam fazzija: smeijeess, smeijeess pappin! bet winsch

atbilbeja: ak! pah'r to leelu nerru, kas man smeeklus darra.

Kahdam wezzam wihram bija schahds putnis, kas sawa kunga fuhdsibas bij nodfirdejis un no galwas ismahzijeess. Fo winsch gan drihs zit-tus wahrduš ne dsirbeja, ka ween schohs: esnu apnizzis dshwoht. Tad putnis arri, kad winnam prassija: kâ klahjahs pappin? mehdsê issteeptees un fazziht: esnu apnizzis dshwoht.

Zits papagais usturrejahs, ja bij labs laiks, sawa kunga dahrsâ. Winsch no strahneekem bija dsirdejis, kas dahrsâ strahdaja, ka winni pufdsenas un wakkara stundâs dahrsneekam, kam wahrds Steff bija, prohjam eedami fazzija: Eteffa kungs nu eesim! lai dahrsneeks wahrtus aisflehtu. Kahds leels runzis nokehre weenreis scho putni, un skrehje ar sawu laupijumu zaur wahrteem ahra; bet putnis brehze zik warredams: Eteffa kungs nu eesim! un zaur scho brehkschanu sawu dshwohu isglahbe.

Kahdas pamiliâs istabâ Berlinê karrajahs schahds putnis. Dauds pee schis pamiliâs peederrigi zilweki mehdsê daudsreis turpat prett wakkaru sanahkt. Kahdâ deenâ, kad jaw istabâ bischki tumseh bija, eenahze weena isprezzeta meefiga meita schis pamiliâs mahtes, un dohmadama sawu mahti turpat atrast, labbwakkaru dewe. Papagais winnas balsi labbi pasihdams, atbilbeja winnai pretti, un prassija kâ winnai klahjotees, jautaja winnu wehl wairak, un farunnaschana itt labbi sakritte lohpa, tâ kâ meita dohmadama ar sawu mahti runnaht, weenumehr atbilbeja; kamehr mahte pehdigi ar swezzi eekschâ nahze. Tê bij mahtei un meitai smeetees. B.

S i b b i n s.

Sibbina ahtrums isneff katrâ sekundê (3600 eet us stundu) kahdas 40 libds 50,000 pehdas. Bet resti sibbins wairak kâ 600 libds

700 pehdas taifni ffreen, bes kà woi us weenu woi us ohtru puffi schautohs. Wairak kà 5 reises winsch ne schkobbahs, un beidsamais gaischums arween tumschaks isleekahs, ne kà pirmee gaischumi. Rahds mahzihts kungs fakka: gaisß pee tam effoht wainigs, kà sibbins taifni ne ffreen. Winsch falihdsina sibbeni ar leela gabbala schahweenu. Kad ar pulweri ween no leeleem gabbaleem schauj, bes ka lohdes gabbals buhtu eelifts, tad gaisß zaur tahm ugguns-leefmahm tà tohp faspeests, kà dehtu sehtas sakriht kohpà, ja schihs sehtas arri tablaku buhtu, nedt tahs ugguns leefmas sneeds. B.

* Turku ahboku kohks.

Turku ahboku jeb Kalabafchu kohku atrohd prett wakkara puffes Uwrifa semmè. Tee melni zilweki (Neger), kas tanni semmè dsihwo, scho kohku augsti zeeni, jo no scha kohka augleem gandrihs wiffus famus traufus istaifa. Schee kohki 3 lihds 4 pehdas rinki mehrijoht. Kamehr kohki jauni, tamehr misa pellehka un gluddena; bet kad wezzaki tohp, tad dabbohn plihfumus. Scheem kohkeem leeli sarri un katram sarram 4 lihds 5 tultu garras lappas, kurri kà lahysta isffattahs. Lappas no kohka runypja tanni weetà isnahk, fur sarri aismettahs; schè atkal jabrihnijahs pahr to gudru eetaifscham muhsu radditaja. Jo lai arri sarri deesin zil stipri buhtu, tomehr ne eespehtu smagguß kohka auglus nest.

Turku ahboki jeb Kalabafchi aug daschadà wihse. Zitti turr kahdus 12 stohpus uhdeni. Kad no scheem augleem kahdas lectas gribb taifht, tad melni zilweki auglu wirfsgallà labbu leelu zaurumu eegreesch un zaur scho eepilda flitu uhdeni, prohti, lai galla ahtraki ismihkflut, ka jo lehtaki warretu no misas atraifht. Ja nu deesgan schahwejis, tad ar kahdu kohku gallu isnemm un dohhjumu tamehr ar uhdeni un similitim ffaidro, kamehr galla pawiffam nobersta. Kad Turku ahbols labbi isdohbehts un schahwehts, tad wiss fo tur celeij, it labbi turras, bes ka flitu smarschu dabbutu. Ja no winna diwus bifferus gribb taifht, — scho darbu gan-

drihs tà isbarra kà pee mums seepju wahritaji, kad ar stihgahm seepes sagreesch — tad tanni weetà, fur tohp greesti, schnohriti labbi zeeti apseen un ar scho ahbola widdu pahrgreesch. Misa pawiffam naw resnaka kà muhsu ohrtes gabbali, un auglis, kad itt prischu no kohka nonemm, lohti mihkfts, tapehz arri warr lehti pahrgreest. Kad dohhjumi istaifiti, tohp schee traufi no eefschpuffes ar gleemeschu wahku spohschi darriti un bruhkeschanas labbad paglabbati.

Schis kohks diwi reisi gaddà seed un auglus nefs, jeb wiffa zauru gaddu ar seedeem un augteem apsegt. Kad kahrtinsch nowihst un melns tohp, tad augli gattawi. Tad no kohka nonemm, jo zittabi, kad paschi semmè kriht, saluhst.

Melni zilweki fehklas graudinus gohse un tad tohs ehd, jeb uhdeni eemehrz un tad no scheem dsestru dschreenu fataifa. To gallu winni pee ugguns wahtim kà kahdu dseedinajamu sahli bruhke, un teiz kà effoht labba prett dauds flimmibahm.

R — 3.

Lee proht rehkinahk.

Kahdam Iggaunu semneekam pawaffaras laikà tuffscha kabbata un tuffsch wehders no brandwihna. Schim wihram tas bij wiffai gruhti panest, talabb winsch eet pee schihda fazzidams: Bes kaschoka waffarà warr pahrtift, bet bes brandwihna gruhti buht. Schè schihds kaschoks kihlâ, dohd dahlberi naudu un 2 dahlberus atdabbusi ruddens laikà. Schihds panemm kaschoku un eedohd Iggaunim dahlberi. Lihds schis pagahjis gabbalinu, tè schihds sanz Iggauni atpakkal fazzidams: Draugs! diwi dahlberus ruddeni mannim atdohk, tew buhs wiffai gruhti, dohd man taggad labbak weenu dahlberu, tad tew buhs ruddeni weeglafi. Iggauns pahrdohmajis leetu, fakka schihdam: Tawa taifniba, schè dahlberis! Bet pehz aiseedams un atkal pahrdohmadams, fakka Iggaunis: Redf schè briknumß, nei nu man kaschoks, nei dahlberis, un wehl dahlberis ruddeni jamakfa! —

* * *
Nahk kahds jaunskungs Rihgas bohki, waijzadams: arrig effoht pulksteni pahrdohdami. Kohp-

mans atbild: irr gan! Neds, sudraba pulkstens tas maksa 40 rublus un selta pulkstens tas maksa 80 rublus. Jaunskungs fakka: nemschu to sudraba pulksteni, schein jums 40 rubli, un aiseet probjam. Ohtra deena — braz! jaunskungs atkal klagt ar sudraba pulksteni, un fakka: tas selta pulkstens man wissai azzis eefehrees, es to kluu pahrdohmajis, ka tas man buhs labbak. Schè jums tas sudraba pulkstens; 40 rublus jums waffar eedewu, tas irr pawissam 80 rubli. To naudu kohpmannim eeffaitijis, panemm zep-puri un selta pulksteni un aiseet probjam. Pehz atkerrahs kohpmannis: Neds schè brihnum, riftigi man aismakfajis un tomehr — ? Pa-preekschu man bij selta un sudraba pulkstens tas istaifija naudâ 120 rubli. Taggad man sudraba pulkstens un 40 rubli naudâ, tas istaifa 80 rub-lus. Skreij nu tahdam spittalim pakkat, fur to dabbusi, til jaw esmu peeferahpts!

W. P.

Teefas flubdinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Kalkuhnes pagasta teefas wissi tee, kam kah-das taisnas prassichanas woi meleschanas pee tahs atstahdas mantas ta nelaika, pee Kalkuhnes muischas par muischas zilweku peerakfita Otto Jansohn buhtu, usaizinati, ar sawahm taisnahm prassichanahm weena gadda starpâ schein peeteiktees un sagaidiht ko teefa pehz likkumeem spreedih, jo wehlat neweens wairs ne taps klausih.

Talihds arri tee, kas pegminnetam Otto Jansohn ko parrada buhtu, teef usaizinati, wirspeeminnetâ laikâ sawus parradus aismakfah. Kas kluffu zeetih, tam buhs dubbulti sawi parradi jaatlidhsina.

Kalkuhnes pagasta teefa, 1mâ August 1836. 3
(Z. S.) Joseficz Adam, pagasta wezzakais.
(Nr. 130.) G. Verlemann, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Wirkusmuischas (Heiden) pagasta teefas wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas pee ta Wirkus muischas faimneeka Runzu Sprizza buhtu, kas sawas mahjas nespehziwas deht atdewis un pahf kurra mantu konkurse spreedta, usaizmati, wisswehlat lihds 29tu August f. g. pee schih pagasta teefas pee-

teiktees, jo pehz schi termina neweens wairs ne taps klausih un saudehs faru teefu.

Wirkusmuischas pagasta teefa, 1mâ August 1836. 3
(Z. S.) Furre Freudenberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 83.) Ernst Bauer, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Krohna Wiltene pagasta teefas wissi parradu deweji ta nomirruscha Hasauas faimneeka Kangerohfs-fahju Zanna, usaizinati, ar sawahm prassichanahm lihds 25tu September f. g. pee schih pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweens wairs ne taps klausih. Ta arri tee, kas nelaitim ko parrada buhtu, tohp usaizinati, sawus parradus aismakfah; kas kluffu zeetih, tam buhs dubbulti sawi parradi ja-atlidhsina. Wiltene pagasta teefa, 20tâ Juhli 1836. 1
(Z. S.) ††† Brune Vogel, peefehdetais.
(Nr. 72.) Bruno Stavenhagen, pagasta teefas ffrihweris.

No Kalwene pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta Fogulu faimneeka Mikka Kristowih buhtu, pahf kurra mantu konkurse nospreesta, usaizinati, pee sandeschanas sawas teefas 2 mehneschu starpâ, prohti lihds 18tu September f. g. pee schih pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht ko teefa spreedih.

Kalwene pagasta teefa, 18tâ Juhli 1836. 1
(Z. S.) ††† Kalna Mikkel Berg, pagasta wezzakais.
(Nr. 62.) Languth, pagasta teefas ffrihweris.

Wissi parradu deweji ta Slagunes muischas wezza faimneeka Gigera Zanna Jansohn, pahf kurra mantu konkurse nospreesta, tohp usaizinati, 6 neddelu starpâ pee schih teefas peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps klausih.

Slagunes pagasta teefa, 25tâ Juhli 1836. 2
(Z. S.) ††† Mikkel Kwakan, pagasta wezzakais.
(Nr. 70.) Andr. Frischfeld, pagasta teefas ffrihweris.

Zanni nakti no 23scha us 24tu Juhli f. g. tappe Skrundes faimneekam Mazzitu Zannim Hormim bruhns sirg, 8 gaddus wez, ar baltu bleffi peer, no gannibahm nosagts. Kas pahf scho sirgu taisnu sinu dohd, dabboh peenahfamu pateizibas naudu.

Skrundes pagasta teefa, 27tâ Juhli 1836. 2
††† Indrik Weinberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 258.) Johansen, pagasta teefas ffrihwera weeta.

Zittas flubdinafchanas.

Meschamuischas mahzitaja muischâ, pehz tam ka fambara burwis ar warru uslaufas, tanni nakti no 1ma us 2tru August irr idfagta weena stipri ar dselji

apfalta uppura-lahde no ohsola taifita; schinni lahde bija

- 1) weens fudraba uppuris appafschâ ar pohgu un apfahrt tee wahrdi: Otto Christoph von Medem 1721., kaš wairak ne ka 1½ mahrzianu fwehre;
- 2) fudraba bifferis eekschâ stipri apfeltohts, wirfû tee raksti: Wilhelmus a Medem, Visitator, Hauptmann 1748.;
- 3) weens fudraba apfeltohts Deewa=maifes schkwis, ar to wahrdu ta fudraba kalleja Beckmann;
- 4) weens fudraba appafsch krahtinsch preefsch Deewa maifes, ar teem wahrdeem: Zu Gott meine Hoffnung, Catharina von Medem; — wiš kohpâ fwehre gan drihs 1 mahrz. 11 loht.
- 5) warr buht 50 rubl. warra naudas, un fudraba nauda gan masa Kreewu nauda, gan daschi puš rubli;
- 6) weens ittin jauns feewifschu mehtelis no smalkaš bruhnas pirktas wadmallas ar fudr. fakla-ahkeem;
- 7) weens feewifschu melns Bombassina mehtelis ar melnu fashofu ohderehts;
- 8) 5 pahri smalku pakkulu palagi.

Kaš no schahm sagfahm leetahm fahdu pateesu sinnu dohd, fur tahs atrohnamas, taš 10 fudr. rubl. pateizibas naudu dabdu.

Leelaš Eezawaš muifchaš waldischana sinnamu barra, ka scho gadd Leelâ Eezawâ Labrenzu tirguš 16tâ August tapš turrehts. I

Kad 9tâ September schihdeem fwehtki, tad scho gadd Dundangas tirguš weenu deenu agrak, prohfi 7tâ September, Dundangas muifchâ tapš turrehts. Dundangâ, 26tâ Juhli 1836. 2

Muifchaš waldischana.

Walbohnes fainneekam Sihgu Jurram 1ma Augusta deenas nakti no aplohka 4 sirgi isfagti: Weens no scheem bij ehrelis 2 eeksch 3 gadda, ittin tumfchi sils; ohtrâ arri sils, preefscha bij rippaina un pakkalâ tihri sils, 7 gaddu wezš; treschais bij melnu spalwu, peerâ masa balta fihmite, lihds 9 gaddu wezš; zettortais tihri behrâ, mehle bij ar grohscheem pahrrauta un kaut fadsijusi, tomehr mehlei bij leela wihle, 12 gaddu wezš. Kaš pahr scheem sirgeem Walbohnes muifchâ sinnu dohd, dabhuš 10 fudr. rublus pateizibas naudu.

Naudaš, labbibas un prezzu tirguš us plazzi. Nihgê tami 3schâ August 1836.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 58 kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds fannepu tappe makfahrt ar	—	80
5 — papihru naudas	I	38	I — linnu labbakas surtes — —	2	20
I jauns dahlderis	I	32	I — — sliktakas surtes — —	2	—
I puhrs rubsu tappe makfahrt ar	I	35	I — tabaka	I	—
I — fweefschu	I	75	I — dselses	—	65
I — meefschu	I	10	I — fweesta	2	—
I — meefschu=putrainu — —	I	80	I muzza filku, preefschu muzzâ — —	6	25
I — ausu	—	80	I — — wihfchnu muzzâ — —	6	50
I — fweefschu=miltu	2	20	I — farkanas fahls	6	—
I — bihdeletu rudsu=miltu — —	2	—	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rubsu=miltu — —	I	40	I — rupjas baltas fahls — —	4	10
I — firnu	I	50	I — smalkas fahls	4	—
I — linnu=fehklas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — fannepu=fehklas	I	50	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
I — kimmennu	5	—	makfâ.		

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofrath von Braunfchweig, grahm. pahrluhfotais.